

Dienst van gedenken van de overledenen
op zondag 5 november 2017
in de Bornse Vermaning

Voorganger: ds. Carla Borgers

Orgelspel voor de dienst
Welkom en mededelingen
Aansteken van de kaars
Moment van stilte

Bemoediging

We zijn hier samen in de naam van de Eeuwige
die wil zijn als grond onder je voeten,
als een dak boven je hoofd,
als een steun in je rug,
als toekomst die wenkt.

Openingslied: Liedboek 281 – Wij zoeken hier uw aangezicht, coupletten 1 t/m 4

Inleiding

Op de zondag die valt rond de RK gedenkdag 'Allerzielen' gedenken ook wij onze zusters en broeders die in het afgelopen jaar zijn overleden. We gedenken hen in het seizoen waarin de bomen kaal worden, de blaadjes vallen en de planten lijkt te sterven. Voor velen is het een weemoedig seizoen, maar misschien ook een tijd voor rust en inkeer. Het zijn de dagen van het samen ophalen van herinneringen, met weemoed terugkijkend op wat was, maar ook met dankbaarheid voor alles wat we hebben beleefd en doorleefd met de mens die ons is ontvallen. We noemen hun namen één voor één hier in ons midden en vragen dan aan de aanwezige nabestaanden om na het noemen van de naam van hun geliefde en een korte herinnering naar voren te komen en een herinneringslichtje aan te steken.

Gedicht 'Blijf geborgen in je naam' (Gonnie Luijpers)

Blijf geborgen in je naam.
Wees als een mens gezegend,
om wat je hebt gezegd
en om wat is verzwegen.
De rafels van je hart, omdat je bent gesleten.
Om je wezen, zwak en sterk.
Leven, het is mensenwerk.

Blijf geborgen in je naam.
Wees als een mens gezegend.
Om wat je hebt gedaan, om wat is nagelaten.
Wat soms is misgegaan, de scherven die je maakte.
Onvermijdelijke pijn
voor wie mensen moeten zijn.

Blijf geborgen in je naam.
Wees als een mens gezegend.
Om je vasthoudendheid, om angsten in het donker.
De pijnen in je lijf, en je geloof in morgen.
Wisselvallig is het tij
voor wie mensen kunnen zijn.

Blijf geborgen in je naam.
Wees als een mens gezegend,
om wie je hebt getroost, gedragen in gedachten.
Je liefde en je hoop, de keren dat je lachte.
Alle zegening en heil
van wie mensen mogen zijn.

Blijf geborgen in je naam.
Wees als een mens gezegend,
om heel je reisverhaal met alle mensenfouten.
Om vriendschap en begrip, en ongeschokt vertrouwen.
Om het leren mettertijd
van de naam 'Ik zal er zijn'.

Blijf geborgen in je naam.
Wees als een mens gezegend.

Wij noemen de namen van hen die ons zijn ontvallen
Telkens na het ontsteken van een lichtje zingen we: Liedboek 458b – Zuivere vlam

Aansteken 'algemeen lichtje'

We hebben onze eigen geliefden herdacht, een herinneringslichtje aangestoken. Maar wereldwijd hebben mensen geliefden verloren als gevolg van ziekten, oorlog, geweld en terreur, rampen, hongersnood, misdaad, ongevallen. Soms zijn hele gezinnen of families omgekomen en worden zelfs de namen niet meer genoemd. Voor al deze mensen: vrouwen, mannen, kinderen, ontsteken we een herinneringslichtje en daarna zingen we nog één keer: 'Zuivere vlam'

Afsluitend gedicht 'Bewaren' (Marinus van den Berg)

BEWAREN

Jou
bewaren wij
in onze verhalen

jou
bewaren wij
in ons hart

jou
bewaren wij
in ons gemis

jouw naam
brengen wij ter sprake
als anderen zwijgen

jouw naam
noemen wij
als anderen denken: zo lang geleden

jou
bewaren wij
voor altijd.

Hierna is er voor ieder die dat wil de gelegenheid om naar voren te komen en een lichtje aan te steken ter herinnering aan een overleden dierbare.

Lied Liedboek 920 – Gij hebt, o God, dit broze bestaan

Moment van stilte

Gebed

Hier zitten we, samen,
maar in die samenheid soms ook heel alleen.
We bidden dat we woorden mogen vinden
of een gebaar om stem of uitdrukking te geven
aan wat we voelen.

Geef aan wie verdriet heeft mensen met een warm hart,
mensen die echt kunnen luisteren,
die geduld hebben, eindeloos geduld.

En laten er momenten zijn, vrolijk en licht,
waarop we mooie, dierbare herinneringen
kunnen koesteren en misschien ook delen.

En straks, als we van hier gaan -
dat we ons dan misschien getroost en verbonden mogen voelen,
en beseffen dat we onze weg niet alleen hoeven gaan.
Amen.

Bijbellezing Psalm 1 (in een hertaling van Sieds Prins,
uit: Zangen van zoeken en zien)

Als een boom ben je
wortelend waar water stroomt
vol van vrucht en blad
dat niet zal dorren

Geluk wacht jou
als je niet opgaat in de waan van de dag
op de weg van wie kapot maakt geen voet zet,
niet zit in de kring van spotters

Geluk wacht jou
als je geniet van de weg
die de eeuwige wijst
en die beproeft bij dag en bij nacht.

Tot ontplooiing komt wat je doet,
Vernietigers zal het vergaan als kaf:
wind waait hen weg.
Niet zullen ze bestaan in het gericht:
wie kapot maakt raakt verloren.

Lied Zingend Geloven 8/53 - Leven als de bomen

Overdenking

Je bent als een boom aan stromend water. In een nat landje als het onze bevatten we waarschijnlijk niet de diepe betekenis van deze psalmregel. Maar in het vaak kurkdroge bijbelse Palestina was een boom geplant aan stromend water een zeldzaamheid. De

belangrijkste rivier in Israël was én is de Jordaan. In tijden van droogte was die Jordaan niet veel meer dan een stroompje. En de andere, kleinere rivieren die Israël rijk is leveren ook nu nog maar op beperkte schaal water. Ook al plant je een boom aan de oever van zo'n rivier, dan is er geen enkele zekerheid dat hij altijd wortelt in stromend water. Veel vaker zal hij droog staan.

Wie in die bijbelse tijd vergeleken werd met een boom aan stromend water moest dus wel een uitzonderlijk mens zijn, misschien zelfs een uitzonderlijk gelukkig mens.

Gelukkig ben je als je niet opgaat in de waan van de dag, zegt de psalmist, als je niet 'kaf-achtig' leeft, als je je niet met alle winden mee laat voeren.

Gelukkig ben je als je met vreugde de weg gaat van de Eeuwige en wel twee keer nadenkt bij wat je doet of juist nalaat in het leven.

Kaf-achtig leven is wat mensen doen die hun geluk zoeken in uiterlijkheden. Dat geluk verwaait als kaf in de wind. Je houdt het niet vast. Die mooie nieuwe smartphone, dat vakantiereisje naar steeds verdere buitenlanden, de ultieme jurk of dat ene paar merkschoenen. Het is kaf dat verwaait als het alleen die dingen zijn die je gelukkig kunnen maken.

De boom die wortelt in stromend water -levend water- is die dan altijd gelukkig?

Misschien niet op de manier van het kaf. Want natuurlijk ervaart ook de boom aan het water de seizoenen van het leven. De gloeiend hete zomers, de koude winters. Nee, niet in elk seizoen staat hij in bloei of draagt hij vrucht. Maar deze boom heeft een altijd bereikbare bron. Hij is niet afhankelijk van een regenbui of een uurtje meer of minder zonneschijn.

Zo is het ook met geluk. Je hebt gelukzoekers en gelukdragers, zoals ik ze maar noem. Gelukzoekers zijn die mensen die denken dat geluk in de omstandigheden zit. Als mijn omstandigheden nu maar verbeteren, dan zal ik gelukkig zijn. Of: als ik dat of dat kan kopen, dan zal het geluk me toelachen.

Een gelukdrager heeft een bron binnenin zichzelf. Hij of zij is niet afhankelijk van de omstandigheden om gelukkig te kunnen zijn. Natuurlijk ervaart die gelukdrager soms ook pijn en angst en verdriet. De gelukdrager kent ook hete zomers en ijzige winters, moet zich schrap zetten tegen herfststormen. Ook de gelukdrager maakt tijden van droogte mee waarin de vruchten verdrogen aan z'n takken (om nog maar in de beeldspraak van de boom te blijven). Maar de vruchtdrager kent ook tijden van groei en bloei, tijden waarin de vruchten rijpen.

Als ik denk aan de mensen die we hier vanochtend gedenken, zie ik hen als bomen, geworteld aan levend stromend water. Gerijpte mensen, mooie mensen. Gelukdragers. Ik weet van de droogte, de kou en de gloeiende hitte die ze hebben gekend, maar ook van hun vreugden, van het plezier om het leven dat ze leefden met de mensen die hen lief waren. Ze hadden allemaal een soort innerlijke bron waarmee ze verbonden waren. De één noemde die bron God, de ander noemde het een manier van geloven en weer een ander wist er geen naam aan te geven, maar leefde wel vanuit die onnoembare bron. We hebben van ze kunnen leren; we hebben met ze geleefd, gevierd, getreurd. Ze hebben ons geïnspireerd en uitgedaagd met hun manier van leven, met hun manier van omgaan met mensen, met hun manier van zijn.

Ze zijn voor mensen soms even een rustpunt geweest, zoals een boom vogels uitnodigt om te rusten op zijn takken of mensen om in de schaduw van zijn stam te komen zitten. Hun sterven doet pijn en zal pijn blijven doen. Hun dood heeft een gat geslagen in de levens van hun geliefden, maar ook in deze gemeente.

Wat ze ons hebben nagelaten is hun 'way of life', hun levenskunst, hun verlangen om verbonden te blijven met die innerlijke bron die hen voedde en met de mensen om hen heen.

Wij blijven met hen verbonden door onze eigen manier van leven. Een leven in verbondenheid met onze eigen bron, onze eigen levensstroom.

Zo levend gedenken we hen niet alleen vandaag, maar alle dagen van ons leven. Amen.

Orgelspel

Open ruimte

Voorbeden

Eeuwige,
In een wereld, gedreven door de waan van de dag,
waar zoekers rusteloos het geluk najagen
dat alleen in henzelf te vinden is,
proberen we gemeente te zijn,
mensen te zijn, geworteld in uw levensstroom.

We bidden voor de mensen die niet meer weten
wat de moeite waard is,
niet weten waartoe ze leven.

We bidden voor de nabestaanden van de
vele duizenden die met bootjes een plek zochten
waar ze gelukkig wilden zijn,
maar onderweg naar dat geluk verdronken.

We bidden voor wie losgeraakt zijn van hun innerlijke bron
en niet weten waar ze het zoeken moeten.
Dat zij mensen ontmoeten die voor hen een bron willen zijn.

We bidden voor de achterblijvers, de nabestaanden
van wie ons zijn ontvallen,
dat dit huis met deze mensen er voor hen willen zijn.
Voor onszelf als gemeente bidden we,
dat we geworteld blijven en zo een bron kunnen zijn voor anderen,
hoe klein en broos we ook zijn.

Hoor ons bidden, God van mensen,
een bidden dat tegelijk een opdracht is aan onszelf.
Amen.

Collecte, bestemd voor het hospice in Enschede

Slotlied Liedboek 657 - Zolang wij ademhalen: 1, 2 en 3

Ik wil ons wegzenden met woorden van troost en moed en hoop:

Mogen wij kracht putten en moed vatten
uit het verdriet dat wij durven toelaten in plaats van weg te stoppen.
Dat wij in elkaars aanwezigheid troost vinden
door goede woorden en begrip.
Dat de komende donkere dagen voor Kerst verlicht mogen worden
door de steun die wij aan elkaar geven,
een steun die wij als we gelovig zijn
ook uit ons geloof ontvangen, uit Gods hand.
Laten we gaan een weg ten leven, in verbondenheid,
met verdriet, maar ook met hoop in onze rugzak.

Woorden van zegen om mee te nemen

Gezegend onze dagen
Gezegend onze nachten
Gezegend ons komen
Gezegend ons gaan

Gezegend ons hart, ons hoofd,
onze handen en voeten

Gezegend vandaag, morgen en
alle dagen van ons leven
Gezegend om anderen tot zegen te zijn.

Lied Liedboek 657: 4

Doven van de kaarsen

Orgelspel na afloop van de dienst